

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Oboer/202/2013
Identifikačné číslo spisu:	6907211246
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6907211246.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnej E. J., nar. X. J. XXXX., bytom XXX XX S.. XX, o vymoženie 342,56 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 3 Er 3387/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013, č. k. 14 CoE 53/2013-77 a o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013, č. k. 14 CoE 53/2013-77, takto

rozhodol:

Konanie o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013, č. k. 14 CoE 53/2013-77, v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na prerušenie konania sa z a s t a v u j e .
Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa z a m i e t a .
Dovolanie oprávneného sa o d m i e t a .
Povinnej sa náhrada trov dovolacieho a odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Revúca poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku z 20. apríla 2007 sp. zn. SR 2661/2007 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Revúca uznesením z 2. mája 2012, č. k. 3 Er 3387/2008-17, exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým pod sp. zn. EX 2522/2007 zastavil podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. a/ zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučného poriadku).

Súd rozhodol o neprípustnosti exekúcie podľa ustanovenia § 53 ods. 1, 4 a 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase podpísania zmluvy. Súd zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a aplikoval okrem vnútroštátnej právnej úpravy aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“). Exekučný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v

zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne a núti spotrebiteľa riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Súd právne posúdil takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve ako neprijateľnú podmienku a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. V dôsledku toho súd považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absencia tejto jeho vlastnosti je neodstrániteľnou prekážkou brániacou vykonaniu exekúcie a tým aj zákonným dôvodom na jej zastavenie. Následne potom súd s poukazom na ustanovenie § 203 ods. 1 Exekučného poriadku rozhodol troch zastavenej exekúcie, no nakoľko si súdny exekútor trovy exekúcie na výzvu súdu neuplatnil, exekučný súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov exekúcie.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 27. februára 2013, č. k. 14 CoE 53/2013-77 tak, že návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd sa predovšetkým, ako s prvoradou otázku, vysporiadal s návrhom na prerušenie konania v zmysle postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a v odôvodnení uznesenia uviedol, že pri posúdení návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa špecifického dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. je nevyhnutné vychádzať z jeho charakteru a plne rešpektovať povahu a sledovaný účel tohto osobitného právneho inštitútu komunitárneho práva. Konanie, v rámci ktorého Európsky súdny dvor zjednocuje rozhodovaciu činnosť vnútroštátnych súdov členských štátov pri aplikácii a výklade práva Európskej únie, a to v záujme jednotného výkladu a jednotnej aplikácie práva Európskej únie, sa označuje ako konanie o prejudiciálnej otázke. Konanie je založené na výlučnej právomoci Súdneho dvora ES rozhodovať o platnosti sekundárneho práva Európskej únie a o výklade práva Európskej únie, pričom rozhodnutie je možné len za podmienky existencie sporového konania prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom, keď je na rozhodnutie v danej veci nevyhnutné rozhodnutie Európskeho súdneho dvora. čl. 234 Zmluvy o založení ES rozlišuje medzi vnútroštátnymi súdmi, ktoré sú oprávnené podať návrh na začatie prejudiciálneho konania a vnútroštátnymi súdmi, ktoré sú povinné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Podľa čl. 68 Zmluvy o založení ES sa použije ustanovenie čl. 234 Zmluvy o založení ES na prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu hlavy IV Zmluvy o založení ES. Toto použitie je limitované určitými výnimkami. Podľa tejto úpravy, ak vznikne otázka výkladu tejto hlavy IV alebo platnosti a výkladu aktov prijatých orgánmi Spoločenstva na základe hlavy IV vo veci, ktorá je predmetom konania na súde členského štátu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok vo vnútroštátnom práve, má povinnosť tento súd požiadať o vydanie rozhodnutia Súdny dvor ES, ak to považuje za potrebné pre svoje rozhodnutie v danej veci. Táto povinnosť (obligatornosť) sa nevzťahuje na súd členského štátu, voči ktorého rozhodnutiu je prípustný opravný prostriedok (fakultatívnosť predloženia návrhu na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke). Zaujímavou je otázka, či vnútroštátny súd musí byť považovaný za súdny orgán, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, ak podľa vnútroštátneho práva rozhodnutia vydané v odvolacom konaní súdnym orgánom, môžu byť predmetom mimoriadneho opravného prostriedku, najmä kasačného opravného prostriedku. Súdny dvor ES v tejto otázke konštantne rozhoduje, že rozhodnutia vnútroštátneho odvolacieho súdu, proti ktorým môžu účastníci namietať na najvyššom súde formou mimoriadneho opravného prostriedku, nepochádzajú od vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva v zmysle čl. 234 Zmluvy o založení ES. Okolnosť, že skúmanie podstaty takýchto námietok - mimoriadnych opravných prostriedkov podlieha predchádzajúcemu určeniu prípustnosti zo strany najvyššieho súdu, nespôsobuje, že by účastníci konania boli zbavení opravných prostriedkov. Z uvedeného je zjavné, že odvolaciemu súdu nevyplýva povinnosť v zmysle čl. 234 Zmluvy o založení ES požiadať o vydanie rozhodnutia Súdny dvor ES, ale je výlučne na jeho zvážení, či zvolí takýto postup vzhľadom na nutnosť požiadať prejudiciálne Súdny dvor ES o výklad práva Európskej únie, pretože sa domnieva, že otázka dotýkajúca sa platnosti či aplikácie unijného práva v konkrétnom konaní je sporná. Právo podať návrh na začatie konania má výlučne vnútroštátny súd, tento súd má aj výlučné právo disponovať so svojím návrhom. Podstatným významným obmedzením pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania predstavuje nevyhnutnosť pre rozhodnutie vo veci samej. Preto je výlučne na

súde, ktorý nemá povinnosť predložiť návrh, či návrh predloží, kedy a s akým obsahom.

Odvolací súd v danej exekučnej veci nepovažoval za nutné postupovať v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., prejudiciálne rozhodnutie Súdneho dvora ES o navrhovaných otázkach výkladu komunitárneho práva nepovažuje za potrebné a nevyhnutné pre rozhodnutie súdu, a to z dôvodu, že žiadnu právne relevantnú skutočnosť nevyhnutnú pre rozhodnutie v danej exekučnej veci nepovažuje za spornú. Odvolací súd považoval rozhodovanie exekučných súdov v otázke zabezpečenia ochrany práv spotrebiteľa aj v štádiu vykonávacieho konania za plne konformné a v súlade s konštantnou početnou judikatúrou Súdneho dvora ES (napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10) dotýkajúcou sa problematiky spotrebiteľského práva.

Odvolací súd taktiež poznamenal, že v obdobných prejudiciálnych otázkach, ako navrhuje oprávnený, bol už vyslovený právny názor Súdneho dvora ES, keď vydal rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach predložených slovenským vnútroštátnym súdom v judikáte Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo 16. novembra 2010 a postup exekučných súdov plne zodpovedá záverom obsiahnutým v danom rozhodnutí.

Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd návrh oprávneného na prerušenie konania postupom podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. zamietol.

Keďže nebol zákonný dôvod na prerušenie konania, odvolací súd sa následne zameriaval na skúmanie vecnej správnosti rozhodnutia a postupu súdu prvého stupňa. Odvolací súd mal za to, že z Exekučného poriadku (§ 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2), ako aj § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) je zrejmé, že súd je povinný, a to v každom štádiu vedenia exekúcie, dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, predovšetkým, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Odvolacia námietka oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmavacej právomoci, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku so zákonom, neobstoí. Uvedené zákonné ustanovenia poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenie v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne zareagovať. Odvolací súd v tejto otázke opätovne poukázal na závery obsiahnuté v judikáte Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo 16. novembra 2010.

Odvolací súd ďalej poznamenal, že neobstoja ani argumentačné dôvody spochybňujúce postup súdu s akcentom na údajné porušenie ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, na spravodlivý súdny proces a na zachovávanie zásady rovnosti pred súdom. Exekučný súd k právnomu záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve dospel na podklade listinných dôkazov predložených samotným oprávneným; odvolací súd tak poznamenáva, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru a nie je tak možné konštatovať porušenie práva prístupu k vykonanému dokazovaniu oprávneného, ako účastníka konania. Rovnako nemá zákonné ani skutkové opodstatnenie námietka údajného vylúčenia dvojínštančnosti konania, nakoľko voči uzneseniu exekučného súdu, ktorý rozhoduje či už o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia, alebo v prípade zastavenia exekúcie z dôvodu vymieneného ustanovením exekúcie z dôvodu vymieneného ustanovením § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, je odvolanie prípustné (§ 44 ods. 2 veta posledná, § 58 ods. 4 Exekučného poriadku) a preskúmanie vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia exekučného súdu, ako súdu prvého stupňa, je predmetom odvolacieho - druhostupňového konania.

Odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie - oboznámiac sa s obsahom Zmluvy o úvere č. 6191358 z 23. júna 2006, ako aj Všeobecných podmienok poskytovania

úveru, obsahom ktorých je rozhodcovská doložka - vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní ako z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne aj pomerne obsérne, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka svoje rozhodnutie zdôvodnil. Argument poukazujúci na neprípustnosť aplikácie smernice Rady ES a judikatúry Súdneho dvora ES, ako aj argument poukazujúci na nepresný preklad slovenského znenia písm. q/ bodu 1 prílohy Smernice rady 93/13/EHS, ktoré je podľa jeho názoru odlišné od znenia uvedeného písmena v iných úradných jazykoch únie, nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu zásadný, nakoľko exekučný súd v rozhodnutí aplikoval v prvom rade vnútroštátnu právnu úpravu, dotýkajúcu sa spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa a len podporne poukázal na znenie článkov Smernice Rady 93/13/EHS, v nadväznosti na výklad danej smernice obsiahnutý v ustálenej judikatúre Súdneho dvora EÚ.

K námietke oprávneného, že súd nemal k záveru o existencii spotrebiteľského vzťahu podklad vo vykonanom dokazovaní, odvolací súd poznamenal, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu predloženej zmluvy o úvere. Z predloženej zmluvy o úvere súd mal možnosť zistiť, že sa v predmetnej veci jedná o spotrebiteľský úver, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru, vyplývajúce z ustanovenia § 1 ods. 2 písm. e/, § 2 a § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, ako aj ďalšie predpoklady vyžadované touto osobitnou právnu normou na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnomu režimu tohto zákona. Odvolací súd podotkol, že napriek tomu, že na daný zmluvný vzťah dopadá i špeciálna úprava spotrebiteľských zmlúv obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, rozhodnutie nebolo založené na skúmaní zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch vyžadovaných touto osobitnou právnu normou. Odvolací súd tak navyše, nad rámec odôvodnenia súdu prvého stupňa, konštatoval aj ďalšie nedostatky rozhodcovského rozsudku, ktorý priznal oprávnenému nárok vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rozpore so zákonom (konkrétne § 4 ods. 1 písm. j/ a § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého v dôsledku absencie RPMN v zmluve o úvere sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov).

K polemike oprávneného o správnosti právneho posúdenia zmluvy o úvere č. 6191358 z 23. júna 2006 ako spotrebiteľského úveru a tým aj podriadenie tohto zmluvného vzťahu pod režim upravený ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu podpísania zmluvy z dôvodu jeho povahy ako absolútneho obchodu. V právnom poriadku Slovenskej republiky je úverová zmluva upravená v Obchodnom zákonníku, ktorý možno aplikovať bez ohľadu na to, či je úver poskytovaný spotrebiteľovi alebo podnikateľskému subjektu. Zákon o spotrebiteľskom úvere upravuje úverovú zmluvu v prípade, keď je úver poskytovaný spotrebiteľovi mimo jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania a vo vzťahu k Obchodnému zákonníku má účinky normy lex specialis. Popri tejto špeciálnej norme výraznú ochranu pre spotrebiteľa poskytuje inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vrátenie služieb na finančnom trhu, upravený v ustanovení § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka (v spojení s ustanovením § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a ustanovením § 3 ods. 3 neskôr prijatého zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Je tak zjavné, že aj na právny vzťah založený medzi oprávneným a povinným zmluvou o úvere č. 6191358 z 23. júna 2006, od ktorej sa uplatnený nárok oprávneného v danej exekučnej veci odvíja, je nutné aplikovať ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch platné a účinné v čase uzatvorenia zmluvy, ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa - a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Odvolací súd konštatoval, že exekučný súd správne venoval pozornosť skúmaniu zmluvných podmienok z hľadísk a kritérií spotrebiteľského práva v celom jeho kontexte a zameral sa na posúdenie prijateľnosti a zákonnosti predovšetkým rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu nielen exekučného titulu, ale aj samotného rozhodcovského konania, ktoré vydaniu exekučného titulu predchádzalo.

Odvolací súd v uznesení konštatoval, že rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z bodu 17. Všeobecných podmienok poskytovania úveru, správne súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na ust. § 54 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd nespochybnil právne stanovisko oprávneného, že zákon nevylučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve, ako typovej, adhéznej zmluve, bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou, ako to namieta oprávnený. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v čl. 17 zmluvných dojednaní. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Spornosť vo vyvážení vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlači Všeobecných obchodných podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory, vyplývajúce z danej zmluvy, rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia, či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu, či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenal, že množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky ako exekučné tituly vykazujú značnú dávku podobnosti, naznačuje istú väzbu medzi rozhodcovskou spoločnosťou a jednou zo zmluvných strán (oprávneným), čo už samo osebe vedie k pochybnostiam o dostatočnom individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľa zo strany rozhodcov.

Argumenty oprávneného v odvolaní, dotýkajúce sa polemiky oprávnenosti a primeranosti dohodnutých úrokov z omeškania sú podľa odvolacieho súdu bezpredmetné, pretože v odôvodnení uznesenia sa exekučný súd touto problematikou nezaoberal a tak aj odvolacie dôvody v tejto časti smerujú zjavne voči inému súdnemu rozhodnutiu.

Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie a doplnenie dovolania (ďalej len „dovolanie“), ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- c) sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Na základe právnej argumentácie uvedenej v dovolaní oprávnený navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu bola oprávnenému priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Oprávnený tiež navrhol, aby súd prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení aký je uvedený v dovolaní. Oprávnený tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013, sp. zn. 14 CoE 53/2013, a to so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený aj odvolanie v časti, ktorou dovolací súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Svoje odvolanie odôvodnil predovšetkým tým, že súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a § 221 ods. 1 písm. d/ O. s. p., že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznil tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bol nesprávne poučený o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jeho ústavné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie v označenom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Povinná, ani súdny exekútor sa k dovolaniu a odvolaniu oprávneného nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013 č. k. 14 CoE 53/2013-77 v časti o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Co 7/2013) s tým, že a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania, a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu) a c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2013 č. k. 14 CoE 53/2013-77 podal včas oprávnený, zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo

viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo, ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Najvyšší súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., oprávneným napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn.: 2 Cdo 17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn.: 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn.: 2 Cdo 7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn.: 2 ECdo 63/2013, z 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn.: 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn.: 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn.: 3 Cdo 45/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že: Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Osobitne k námietke oprávneného, že § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (údajne) v znení účinnom v čase zastavenia exekúcie ukladal súdu, aby pri postupe podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ nariadil pojednávanie, najvyšší súd uvádza, že súd prvého stupňa exekúciu zastavil uznesením z 2. mája 2012, teda v čase, keď nebol povinný nariadiť pojednávanie (túto povinnosť by mal až s účinnosťou od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012, pričom od 1. januára 2013 podľa § 58 ods. 2 Exekučného poriadku má súd možnosť, nie povinnosť, nariadiť v takomto prípade pojednávanie, ak je to nevyhnutné pre objasnenie veci). Najvyšší súd však ešte dodáva, že súd prvého stupňa exekúciu zastavil podľa ust. § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku. Odvolací súd v danom prípade nenariadil odvolacie pojednávanie, lebo mu to umožňovalo ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z dvoch ostatných predpokladov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.), za splnenia ktorých predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako najvyšší súd nevzhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami, vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Je potrebné ešte k argumentácii oprávneného uviesť, že už súd prvého stupňa konštatoval neprijateľnosť rozhodcovskej doložky a povinný v ďalšom konaní pri vedomí tohto záveru súdu o neprijateľnosti podmienky (z rozhodnutia súdu prvého stupňa) nevyjadril vôľu, že si nepraje, aby bolo vylúčené jej

uplatnenie, čím by vlastne vyslovil súhlas s dotknutou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd pri zistení totožného záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky ako súd prvého stupňa mohol ex offo vyvodzovať dôsledky tohto zistenia. Oprávnený i povinný mali v konaní tak pred súdom prvého i druhého stupňa možnosť oboznámiť sa s obsahom spisu, avšak najneskôr z rozhodnutia súdu prvého stupňa už mali vedomosť o tom, že v konaní sa posudzuje otázka formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu (čo je napokon exekučný súd povinný), a že v rámci tohto posudzovania sa skúma prijateľnosť rozhodcovskej doložky, od ktorej odvodzoval rozhodcovský súd svoju právomoc na rozhodnutie veci rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol predložený v tomto konaní ako exekučný titul. Oprávnený zaujal stanovisko k právnemu záveru súdu prvého stupňa o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v podanom odvolaní. Legitímne teda mohol očakávať v odvolacom konaní otváranie otázky prijateľnosti rozhodcovskej doložky, ale napokon aj v prvostupňovom konaní, pretože exekučný súd je povinný skúmať vykonateľnosť exekučného titulu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a taktiež je aj bez návrhu povinný zastaviť exekúciu prebiehajúcu na základe tuzemského rozhodcovského rozsudku, ak zistí v rozhodcovskom konaní také vady, výsledkom ktorých je, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 2 ZoRK).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námetka oprávneného, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov, rovnako nie je dôvodná.

K námietke oprávneného, že slovenský preklad Smernice Rady 93/13/EHS nie je správny, najvyšší súd uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

Oprávneným namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplyva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd však nepriznal povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože povinná návrh na jej priznanie nepodala (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.